

บทสรุปผู้บริหาร

การตลาดและการขายยาเสพติดบนโลกอินเทอร์เน็ต ปี พ.ศ. 2567

กนิษฐา ไทยกล้า หน่วยสารเสพติด สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ในยุคดิจิทัลการกระจายของยาเสพติด และยารักษาโรคแบบผิดแผนได้เปลี่ยนรูปแบบจากการซื้อขายแบบมีหน้าร้าน (ออฟไลน์) ไปสู่พื้นที่ออนไลน์อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในสื่อสังคมออนไลน์ที่เปิดให้ผู้ขายสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่าย และกว้างขวางขึ้น งานวิจัยนี้มุ่งเผ่าระวัง วิเคราะห์ ประเมินแนวโน้มการตลาดยาเสพติดบนอินเทอร์เน็ต วัตถุประสงค์การศึกษา คือ 1) เพื่อเผ่าระวัง วิเคราะห์แนวโน้มการตลาด และการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและยารักษาโรคแบบผิดแผนบนอินเทอร์เน็ต 2) เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันยาเสพติดในโลกออนไลน์อย่างเป็นระบบ ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) ประกอบด้วย การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสำรวจเชิงคุณภาพ การสำรวจเชิงปริมาณ ดำเนินการระหว่างเดือนมกราคม – ตุลาคม พ.ศ. 2567

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ขายยาเสพติดและยารักษาโรคแบบผิดแผน 2,622 รายชื่อ ผู้ขายยาเสพติดคิดเป็น 79.4% โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ขายรายเก่า 61.1% การกระจายใน 53 จังหวัด พบมากที่สุด คือ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ชลบุรี ปทุมธานี และนนทบุรี แพลตฟอร์มหลักที่นิยมใช้คือ ทวิตเตอร์มากที่สุด 84.8% รองมา คือ เฟซบุ๊ก 11.0% ประเภทยาเสพติดที่นิยมขายสูงสุด คือ สารกระตุ้นประสาท 75.3% (ไอซ์ ยาบ้า ยาอี โคเคน) สารกลุ่มประสาท 13.0% (เฮโรอีน เมทาโดน LSD) สารผสม 6.9% (คอลลาเจน แอปเปิ้ลเทอร์ ลูกอมเมา กาแฟผสม น้ำบูล) และ สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทชนิดใหม่ 16.0% (คีตามีน เห็ดเมา 2CB บัวยิปต์) ประมาณการจำหน่ายผู้ขายทั้งหมดปี 2567 ประมาณ 80,637 รายชื่อ คิดเป็น 1,642 ต่อล้านบัญชีผู้ใช้สื่อสังคม

รวบรวมโพสต์ขายยาเสพติดและยารักษาโรคแบบผิดแผน 11,046 โพสต์ จุดประสงค์การโพสต์ขายเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า โพสต์ข้อความ รูปภาพยาเสพติดเพื่อกระตุ้นการรับรู้ลักษณะ ประเภทยาเสพติด อาการ วิธีการเสพ และอุปกรณ์การเสพ 98.1% กระตุ้นให้เกิดการซื้อ บอกวิธีการขาย การจัดส่ง และราคา 59.6% กลยุทธ์การตลาดนิยมใช้ “แจกแถม” “จัดส่งฟรี” “ลดราคา” และ “รับประกันคุณภาพ” โดยติดต่อซื้อขายผ่านทาง LINE มากกว่าการส่งข้อความตรงในแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ และการโทรศัพท์ วิธีการจ่ายเงินนิยมโอนผ่านบัญชีธนาคาร มากกว่าการเก็บเงินปลายทาง และกระเป๋าคอเล็กทรอนิกส์ ราคาขายยาเสพติดเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาบางชนิดปรับราคาสูงขึ้น (ยาบ้า คีตามีน เฮโรอีน เห็ดเมา โคเคน) บางชนิดราคาลดลง (ไอซ์ LSD 2CB)

ข้อเสนอแนะเพื่อสร้างมาตรการป้องกันที่ยั่งยืน และมีประสิทธิภาพ ควรเสริมสร้างความร่วมมือจากหลายภาคส่วน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการเผ่าระวังและจัดการกับการกระทำผิดบนโลกดิจิทัลที่เข้มแข็งใน การใช้เทคโนโลยีเพื่อการป้องกัน ตรวจสอบติดตาม และวิเคราะห์แนวโน้มของการขายยาเสพติดบนอินเทอร์เน็ต การสร้างระบบนิเวศทางดิจิทัลที่ปลอดภัย รวมถึงการส่งเสริมการใช้เครื่องมือ แอปพลิเคชันที่ช่วยในการระบุตัวตน และติดตามผู้กระทำผิด การส่งเสริมการเรียนรู้ให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด วิธีการหลีกเลี่ยง ป้องกันตนเองจากการเข้าถึงยาเสพติดในโลกออนไลน์ การสร้างชุมชนออนไลน์ที่ปลอดภัยเพื่อป้องกันไม่ให้กลุ่มเสี่ยงเข้าถึงข้อมูลหรือการซื้อขายยาเสพติด